



Parlament České republiky  
Kancelář Poslanecké sněmovny  
**Parlamentní institut**  
Oddělení pro všeobecné studie

# **MONITOR**

**Vybrané hospodářské, měnové a sociální ukazatele**

**11 - 2005**

## **OBSAH**

<b><u>ČTVRTLETNĚ SLEDOVANÉ UKAZATELE – 3. ČTVRTLETÍ 2005</u></b>	<b>3</b>
<u>Čtvrtletní odhad hrubého domácího produktu</u>	3
<u>Nezaměstnanost v ČR</u>	4
<u>Průměrné hrubé měsíční mzdy v České republice</u>	4
<u>Počet cest a jednodenních výletů a celkové výdaje na cestovní ruch</u>	5
<u>Bytová výstavba</u>	6
<b><u>MĚSÍČNĚ SLEDOVANÉ UKAZATELE – LISTOPAD 2005</u></b>	<b>7</b>
<u>Index spotřebitelských cen</u>	7
<u>Index průmyslové produkce</u>	7
<u>Stavebnictví</u>	8
<u>Indexy cen dovozu a vývozu zboží v ČR</u>	8
<u>Zahraniční obchod v jednotlivých měsících (v mil. Kč FOB/CIF, běžné ceny)</u>	9
<b><u>METODICKÁ POZNÁMKA</u></b>	<b>10</b>

Zdroj dat: Český statistický úřad

## Čtvrtletně sledované ukazatele – 3. čtvrtletí 2005

### *Čtvrtletní odhad hrubého domácího produktu*

	3. čtvrtletí 2005			1.-3. čtvrtletí 2005	
	běžné ceny	stálé ceny		běžné ceny	stálé ceny
	v mil. Kč	index v % ke stejnému čtvrtletí předchozího roku	index v % k předchozímu čtvrtletí, sezonně očištěno	v mil. Kč	index v % ke stejnému období předchozího roku
<b>HDP v kupních cenách</b>	<b>742 824</b>	<b>104,9</b>	<b>101,0</b>	<b>2 177 546</b>	<b>105,0</b>
<b>Výdaje na konečnou spotřebu</b>	<b>537 948</b>	<b>103,8</b>	<b>101,0</b>	<b>1 539 908</b>	<b>102,4</b>
domácností	369 402	102,9	100,6	1 052 773	102,6
vládních institucí	164 102	106,1	101,8	474 093	101,9
neziskových institucí	4 444	103,6	100,4	13 042	103,9
<b>Tvorba hrubého kapitálu</b>	<b>200 396</b>	<b>96,1</b>	<b>101,2</b>	<b>582 118</b>	<b>96,5</b>
<b>Bilance zahraničního obchodu</b>	<b>4 480</b>	<b>x</b>	<b>x</b>	<b>55 520</b>	<b>x</b>
vývoz	527 609	110,9	106,5	1 571 801	111,5
dovoz	523 129	106,1	107,0	1 516 281	105,3

### Nezaměstnanost v ČR

	průměrný počet osob	změna proti 3. čtvrtletí 2004	míra podle metodiky ILO <sup>*)</sup>	změna proti 3. čtvrtletí 2004
	<i>v tisících</i>	<i>v tisících</i>	<i>v %</i>	<i>procentní bod</i>
<b>Celkem</b>	404,6	-15,8	7,8	-0,4
z toho ženy	225,7	+3,3	x	x
z toho muži	178,9	-19,1	x	x
<b>Dlouhodobá nezaměstnanost</b>				
1 rok a více	214,1	-2,0	x	x
4 roky a více	64,3	+0,8	x	x

\*) Za nezaměstnané jsou podle definice Mezinárodní organizace práce (ILO) považovány osoby, které v referenčním období neměly žádné zaměstnání, neodpracovaly ani jednu hodinu za mzdu nebo odměnu a aktivně hledaly práci, do které by byly schopny nastoupit nejpozději do dvou týdnů. Definice nezaměstnaných podle ILO se liší od definice uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce. Míra registrované nezaměstnanosti MPSV dosáhla ve 3. čtvrtletí hodnoty 8,8 %, tj. o 0,4 procentního bodu méně než před rokem.

### Průměrné hrubé měsíční mzdy v České republice

	3. čtvrtletí 2005			1.-3. čtvrtletí 2005		
	<i>v Kč</i>	přírůstek proti 3. čtvrtletí 2004		<i>v Kč</i>	přírůstek proti 1.-3. čtvrtletí 2004	
		<i>v Kč</i>	<i>v %</i>		<i>v Kč</i>	<i>v %</i>
<b>ČR celkem</b>	18 833	1 099	6,2	18 421	1006	5,8
podnikatelská sféra	18 930	993	5,5	18 516	924	5,3
nepodnikatelská sféra	18 497	1464	8,6	18 095	1281	7,6

**Počet cest a jednodenních výletů a celkové výdaje na cestovní ruch**

	Celkem	v tom	
		v ČR	v zahraničí
Počet cest a jednodenních výletů (v tis.)	30 015,6	26 395,4	3 620,2
Počet přenocování na všech cestách (v tis.)	62 176,5	36 865,0	26 311,5
Celkové výdaje na cestovní ruch (v mil. Kč)	62 921,8	26 982,2	35 940,7
<b>v tom</b>			
<i>Delší cesty (4 a více přenocování)</i>			
Počet cest (v tis.)	5 577,0	2 996,4	2 580,6
Počet přenocování (v tis.)	49 030,0	25 902,4	23 127,5
Výdaje (v mil. Kč)	39 762,0	10 340,8	29 421,2
<i>Kratší cesty (1-3 přenocování)</i>			
Počet cest (v tis.)	5 121,9	4 784,6	337,2
Počet přenocování (v tis.)	10 527,5	9 709,9	817,6
Výdaje (v mil. Kč)	5 761,6	4 419,8	1 341,8
<i>Služební cesty</i>			
Počet cest (v tis.)	763,8	408,4	355,4
Počet přenocování (v tis.)	2 619,0	1 252,7	1 366,4
Výdaje (v mil. Kč)	5 695,7	1 333,1	4 362,6
<i>Jednodenní výlety</i>			
Počet cest (v tis.)	18 553,0	18 206,0	347,0
Výdaje (v mil. Kč)	11 702,5	10 887,4	815,1

### **Bytová výstavba**

	1.-3. čtvrtletí			3. čtvrtletí 2005
	2004	2005	index 2005/2004, v %	
zahájené byty	29 089	29 967	103,0	12 280
dokončené byty	19 932	20 995	105,3	8 475
rozestavěné byty (k. 30.9.2005)	148 635	156 001	105,0	156 001
<b>celkem</b>	197 656	206 963	104,7	176 756

## Měsíčně sledované ukazatele – listopad 2005

### *Index spotřebitelských cen*

	předchozí měsíc = 100	Stejné období předchozího roku = 100			Průměr roku 2000 = 100	Míra inflace*)
		září	říjen	listopad		
listopad 2005	99,7	102,2	102,6	102,4	112,5	101,9

\*) Podíl průměrů bazických indexů (prosinec 1999 = 100) za posledních 12 měsíců a předchozích 12 měsíců

### *Index průmyslové produkce*

	index průmyslové produkce (stejné období předchozího roku = 100)			
	září	říjen	listopad	leden až listopad
<b>Průmyslová produkce celkem</b>	<b>107,1</b>	<b>106,3</b>	<b>107,2</b>	<b>105,6</b>
těžba nerostných surovin	93,3	100,1	105,1	100,1
zpracovatelský průmysl	107,6	106,6	107,6	105,9
výroba a rozvod elektřiny, plynu, vody	96,4	99,0	96,5	98,7

### **Stavebnictví**

	Index (stejné období předchozího roku = 100)			
	září	říjen	listopad	leden až listopad
<b>Stavební výroba (vč. Odhadu za malé podniky do 19 zaměstnanců)</b>				
běžné ceny	112,2	116,7	109,2	106,9
stálé ceny (= průměrné ceny roku 2000)	109,4	113,8	106,6	103,8
<b>Stavební výroba - údaje za podniky s 20 a více zaměstnanci</b>				
běžné ceny	111,8	115,6	107,8	107,5
stálé ceny (= průměrné ceny roku 2000)	109,0	112,7	105,3	104,5

### **Indexy cen dovozu a vývozu zboží v ČR**

	Předchozí měsíc = 100	Stejné období předchozího roku = 100			Průměr roku 2000 = 100
		září	říjen	listopad	
Index dovozních cen	99,2	99,8	100,8	101,4	92,6
Index vývozních cen	99,1	96,8	97,4	97,1	95,9



**Zahraniční obchod v jednotlivých měsících (v mil. Kč FOB/CIF,\*) běžné ceny)**

období roku 2005	vývoz	dovoz	bilance	Index (stejné období předchozího roku = 100)	
				vývoz	dovoz
leden	140 630	127 694	12 936	130,1	118,3
únor	142 228	135 651	6 577	113,0	112,0
březen	157 013	148 874	8 139	110,1	102,1
<i>leden až březen</i>	<i>439 871</i>	<i>412 220</i>	<i>27 651</i>	<i>116,8</i>	<i>110,0</i>
duben	156 769	157 285	-516	105,6	98,9
květen	156 726	150 816	5 910	100,9	97,4
červen	166 010	157 093	8 917	106,2	101,3
<i>duben až červen</i>	<i>479 505</i>	<i>465 194</i>	<i>14 311</i>	<i>104,2</i>	<i>99,2</i>
červenec	140 099	140 750	-651	103,6	98,8
srpen	150 673	154 286	-3 613	114,1	113,9
září	169 084	164 563	4 521	107,0	105,7
<i>červenec až září</i>	<i>459 855</i>	<i>459 598</i>	<i>257</i>	<i>108,1</i>	<i>106,0</i>
říjen	166 474	164 655	1 819	105,0	102,7
<b>listopad</b>	<b>178 866</b>	<b>177 120</b>	<b>1 745</b>	<b>107,8</b>	<b>107,0</b>
<i>leden až listopad</i>	<i>1 724 571</i>	<i>1 678 788</i>	<i>45 783</i>	<i>108,7</i>	<i>104,7</i>

\*) FOB a CIF jsou mezinárodní doložky Incoterms 2000, jejichž volba má vliv na vykazovanou výši hodnoty zahraničního obchodu. FOB stanoví, že náklady a rizika přicházejí na kupujícího v okamžiku naložení zboží v ujednaném přístavu. Prodávající hradí veškeré náklady na zboží až do jeho dosažení paluby lodi. CIF stanoví takový vztah mezi prodávajícím a kupujícím, kdy povinností prodávajícího je zajistit osvědčení o původu zboží, povolení k vývozu zboží a také zaplatit námořní přepravu. Za rizika se zbožím spojená ručí až do doby, než je zboží naloženo v ujednaném přístavu. Prodávající musí také zajistit převoditelnou námořní pojistku proti nebezpečím námořní dopravy.

## Metodická poznámka

**Hrubý domácí produkt (HDP)** - klíčový ukazatel vývoje ekonomiky. Představuje souhrn hodnot přidaných zpracování ve všech odvětvích v činnostech považovaných v systému národního účetnictví za produktivní (tj. včetně služeb tržní i netržní povahy). Aby byl vyloučen vliv změn cen je vyjádřen ve stálých cenách (průměrné ceny roku 1995).

**Růst (pokles) HDP ve stálých cenách** charakterizuje o kolik % reálně stoupl (klesl) hrubý domácí produkt ve sledovaném čtvrtletí roku proti stejnému období roku předchozího.

**Nezaměstnanost** - jedná se o tzv. **míru evidované nezaměstnanosti**. Zdrojem dat o počtech neumístěných uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Míra nezaměstnanosti je počítána jako podíl (v %) kde v čitateli zlomku je počet evidovaných neumístěných uchazečů o zaměstnání a ve jmenovateli celkový počet zaměstnaných z výběrových šetření pracovních sil (klouzavý roční průměr) plus počet evidovaných neumístěných uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce (klouzavý roční průměr). Do počtu zaměstnaných se nezapočítávají ženy na další mateřské dovolené.

**Průměrná měsíční nominální mzda** jednoho zaměstnance zahrnuje všechny pracovní příjmy (základní mzdy, osobní příplatky a ohodnocení, prémie a odměny, podíly na hospodářských výsledcích a náhrady mzdy), které byly zúčtovány zaměstnancům evidenčního počtu podle příslušných platových a mzdových předpisů (jde o hrubou mzdu v Kč na fyzickou osobu). Tato průměrná hrubá nominální mzda je uvedena za ekonomické subjekty s 20 a více zaměstnanci podnikatelské sféry (v peněžnictví a pojišťovnictví bez ohledu na počet zaměstnanců) a ve všech organizacích nepodnikatelské sféry.

**Růst (pokles) průměrné nominální mzdy** vyjadřuje o kolik % se zvýšila (poklesla) tato mzda v daném čtvrtletí v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

**Inflace** je obecně definována jako růst cenové hladiny, tj. charakterizuje míru znehodnocování měny v přesně vymezeném časovém období. Míra inflace je měřena pomocí přírůstku indexu spotřebitelských cen.

Uváděná míra inflace (přesněji průměrná míra inflace) vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za dvanáct posledních měsíců proti průměrné cenové hladině dvanácti předchozích měsíců. Tyto tzv. klouzavé průměry jsou počítány z bazických indexů spotřebitelských cen s cenovým základem prosinec 1999 = 100. Vyjadřují tendenci vývoje cenové hladiny oproštěnou od sezonních vlivů.

Vývoj **spotřebitelských cen (životních nákladů)** se sleduje na spotřebních koších založených na souboru vybraných druhů zboží a služeb placených obyvatelstvem. Za cenové reprezentanty byly vybrány takové výrobky a služby, které se významně podílejí na vydáních obyvatelstva a svým rozsahem pokrývají celou sféru spotřeby. Celkový počet reprezentantů je v současné době 775.

Jejich soubor je postupně agregován až do 12-ti hlavních oddílů spotřebního koše a to formou váženého aritmetického průměru individuálních cenových indexů. Váhy ve spotřebních koších byly pro výpočet indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) stanoveny na základě struktury výdajů domácností podle výsledků statistiky rodinných účtů v roce 1999.

Výpočet bazických indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) je prováděn podle Laspeyresova vzorce. Základním obdobím pro výpočet cenových indexů je prosinec 1999. Z těchto bazických indexů jsou vypočítávány indexy spotřebitelských cen srovnávající dvě libovolná období.

**Průmyslová výroba** zahrnuje veškerou produkci průmyslových výrobků dle SKP (standartní klasifikace produkce) oddíly 10 až 41, měřenou ve fyzických i peněžních jednotkách (oceněnou v základních běžných cenách) a počítanou metodou "hrubého obratu". Zahrnuje tudíž i produkci výrobků spotřebovanou uvnitř podniku. Průmyslová výroba dále zahrnuje i produkci průmyslových služeb (práce ve mzdě, opravy, úpravy, montáže, instalace strojů a zařízení a ostatní práce průmyslové povahy), vymezených platnou nomenklaturou.

**Růst (pokles) průmyslové výroby** charakterizuje IPP (index průmyslové produkce), vycházející z výpočtu měsíčního bazického IPP od kterého jsou odvozeny měsíční a kumulativní meziroční IPP.

**Stavební výroba** zahrnuje stavební práce prováděné podniky s převažující stavební činností. Patří sem podniky s 20 a více zaměstnanci, za které se údaje zjišťují výkazy a podniky do 19 zaměstnanců včetně, za které se provádí odhad stavebních prací. Hodnota stavebních prací je přepočtena do stálých cen (rok 1994=100%).

**Růst (pokles) stavební výroby** udává o kolik % stoupl (klesl) v daném měsíci objem stavební výroby ve stálých cenách v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

**Vývoz** vyjadřuje hodnotu odeslaného zboží do zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v zahraničí. Celkový vývoz se tak skládá z odeslání do států EU a vývozu do třetích zemí.

**Růst (pokles) vývozu** udává o kolik % vzrostla (klesla) v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku hodnota vývozu v běžných cenách.

**Dovoz** vyjadřuje hodnotu zboží přijatého ze zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v tuzemsku. Celkový dovoz se tak skládá z přijetí ze států EU a dovozu ze třetích zemí.

**Růst (pokles) dovozu** udává o kolik % vzrostla (klesla) v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku hodnota dovozu v běžných cenách.